

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 dep.
0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP
03 FEB 2006
05/3280-192
nr. 661.0
avd. KO / KØ / HER

Deres referanse:
05/3280-1 MSC

Vår dato:
31.01.06

Vår referanse:
mvø/0131-6

Vår saksbehandler:
Martin V. Østerdal
22993720/martin@elev.no

Høring - Inntektssystemutvalgets utredning - NOU 2005: 18 Forbedring, forenkling, forbedring - Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner

Elevorganisasjonen viser til høringsbrev av 11. oktober 2005 fra Kommunal- og regionaldepartementet. Sentralstyret i Elevorganisasjonen behandlet denne saken endelig 25. januar 2005, og vi vil med dette avgi vårt høringssvar.

Sammensetningen av utvalget ved oppnevning har av mange blitt kritisert. Elevorganisasjonen stiller seg bak denne kritikken, og synes det er rart at Kommunal- og regionaldepartementet av alle departement ikke følger prinsippet om bred geografisk sammensetning. Selv om dette er kritikkverdig, ønsker ikke Elevorganisasjonen å starte arbeidet med et nytt inntektssystem på nytt.

Et enklere inntektssystem for kommunene

Utvalget går inn for en forenkling av inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner. Elevorganisasjonen støtter intensjonen uforbeholdent, men vi ser flere aspekter som ikke er godt nok belyst til at vi kan stille oss bak alle enkeltforslagene som utvalget foreslår.

Skjønnstilskuddet er foreslått redusert kraftig og erstattet av mindre normative kriterier for fordeling. Elevorganisasjonen er bekymret for hva som vil skje med de kommunene som i dag mottar et slikt tilskudd og som vil miste det - og da særlig på lang sikt. Vi ønsker derfor at man særlig holder oversikt over utviklingen for disse kommunene, og evaluere ordningen fortløpende

Det er viktig at det blir stabilitet og forutsigbarhet i fordelingen mellom de ulike kommunene og fylkeskommunene. Men det er ikke nok med forutsigbarhet i fordelingen. De siste årene har det også vært usikkerhet rundt hvor stor den totale potten er. Et inntektssystem kan ikke sikre stabilitet bare rundt størrelsen på midlene som skal fordeles. Det må skje ved at det føres en stabil økonomisk politikk for kommuner og fylkeskommuner fra Stortingets og Regjeringens side.

Overgangsordninger

Dagens overgangsordninger er lite dynamiske og tar ikke hensyn til størrelsen på midler/oppgaveendringen. Dette har slått uheldig ut flere ganger, blant annet når kommuner har mistet oppgaver. Da fylkeskommunene mistet ansvaret for sykehusene ble de fylkeskommunene som hadde tatt ansvar for sykehusene og foretatt investeringer helt frem til de mistet ansvaret, straffet med at de ble sittende igjen med gjeld etter investeringen pluss at de mistet inntekter. Utvalgets forslag til overgangsordning sikrer at man får en mer gradvis endring i kommunenes inntekter når det er store endringer, samtidig som det skaper stabilitet ved at man ikke kompenserer for mindre endringer. Elevorganisasjonen støtter utvalgets ordning med en mer fleksibel og dynamisk overgangsordning ved oppgave- og inntektsendringer for kommuner og fylkeskommuner.

Nye kostnadsnøkler

I forslaget fra utvalget er det utviklet helt nye kostnadsnøkler både for kommuner og fylkeskommuner. De nye fordelingsnøklerne fører til at de fire nordligste fylkene samt Sogn og Fjordane får en signifikant endring i inntekter. Dette er en utvikling som er motsatt fra det Rattsø-utvalget kom frem til.

Elevorganisasjonen er bekymret for at reduksjonen av vekten til samferdsel vil føre til at andre områder vil bli utsatt for store kutt. Særlig vil utdanningssektoren være utsatt siden den er fylkenes desidert største sektor.

Enkelte fylker sånn som Oslo har til nå fått vesentlig mindre midler enn det de nye kostnadsnøklerne forutsetter for forsvarlig drift. Dette har gått utover driften i andre sektorer enn samferdsel. Derfor er det naturlig at og disse sektorene vil merke en økning når kommunens totale ramme vil øke.

Videregående opplæring

Elevorganisasjonen er positiv til å tredele satsene for søking til videregående skole. For at elevene skal kunne få et godt tilbud, må man differensiere finansieringen slik at fylkeskommunene har råd til å opprette klasser også på de dyreste linjene. I dag har fylkeskommunene ikke økonomisk interesse av å opprette de mest kostnadskrevende utdanningsprogrammene. Det fører til at elever som ønsker å ta utdanning i slike program vil bli salderingspost for enhver fylkeskommune. Det er viktig at det ikke blir økonomi som blir grunnlaget når fylkeskommunene skal lage tilbudsstrukturen.

Finansiering av private velferdsprodusenter

Dagens ordning for finansiering av private aktører er ikke god nok. Den er med på å skape ustabile rammer rundt og hemmer forutsigbarheten for fylkeskommunene. Elevorganisasjonen ønsker ikke at det skal være kommunene alene som skal finansiere disse aktørene.

Kommunene og fylkeskommunene har fått oppgaver fra staten, eksempelvis skoledrift. Dette er den primære ordningen Norge som stat produserer velferdsgoder. I alle andre bransjer vil det være utenkelig at et foretak som kommunene skal

finansiere sine konkurrenter. Når staten oppretter unntaksordninger fra hovedregelen må staten være forberedt på å finansiere unntakene.

Elevorganisasjonen er klar på at det er statens ansvar å finansiere eventuelle alternativ til den offentlige skolen. Derfor blir det feil å legge den økonomiske byrden på kommunene og fylkeskommunene. Elevorganisasjonen vil derfor at staten finansierer friskoler som har fått godkjenning etter reglene i friskoleloven.

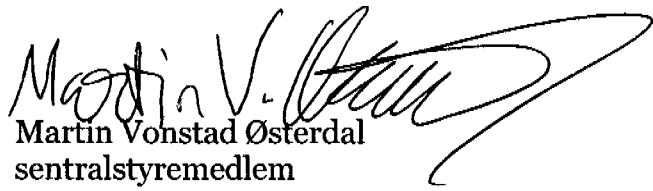
Finansiering av statlig initierte reformer og omlegginger

Kommunene og fylkeskommunene er de som produserer den norske velferden. For å sikre et likeverdig tilbud i hele landet, legger Stortinget og Regjeringen tydelige føringer for hvordan de ulike sektorene skal organiseres. Dette gjør at det er staten som tar de største avgjørelsene om hvordan velferdstilbudet skal se ut, ut mot sluttbruker.

Det har tidligere vært vanlig å øremerke midler slik at staten kunne tvinge frem en endring i velferdstilbudene. Elevorganisasjonen er kritisk til at man ikke skal la det lokale demokratiet få styre over også disse midlene, og vi støtter derfor utvalgets forslag om at statlig initierte reformer skal så langt det er mulig rammefinansieres. Dette vil være en løsning som sikrer at kommunene selv kan bedømme de lokale behovene.

Med vennlig hilsen

Halvard Hølleland
leder

Martin Vonstad Østerdal
sentralstyremedlem

